

Sveriges lantbruksuniversitet
Rektor

Luntnmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Pontus Kyrk
08/56308726
pontus.kyrk@hsv.se
BESLUT

2012-05-08-
Reg.nr 31-5769-11

Anmälan mot Sveriges lantbruksuniversitet angående handläggningen av befordringsärenden

Högskoleverket riktar allvarlig kritik mot Sveriges lantbruksuniversitet för hur ärenden om befordran till anställning som lektor och professor har hanterats vid en fakultet.

Lärförslagsnämnden vid fakulteten har för ett flertal sökande enats om att utan sakkunniggranskning föreslå avslag på ansökningarna. Nämndens förslag till beslut har skickats till den sökande. Därefter har inget beslut om avslag fattats utan den sökande har fått besked om att han eller hon bör återkalla sin ansökan. Verket anmodar universitetet att utförligt redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att rätta till bristerna.

Anmälan

NN, ordförande i SACO-rådet vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), har i en anmälan till Högskoleverket anført bl.a. följande. SLU åsidosätter systematiskt reglerna om befordran enligt högskoleförordningens lydelse före den 1 januari 2011 när universitetet behandlar de ansökningar om befordran som inkom i slutet av 2010. Under denna tid inkom ett stort antal ansökningar till SLU om befordran till lektor respektive professor. Lärförslagsnämnden vid åtminstone en av SLU:s fakulteter, fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap (VH-fakulteten), har satt i system att vare sig granska ansökningarna med hjälp av sakkunniga eller att ta ett formellt beslut i ärendena. Lärförslagsnämnden har istället gjort en egen sakkunniggranskning och utan motivering beslutat att föreslå att den sökande inte ska befordras. Förslaget till beslut har dock inte skickats till rektor eller någon annan beslutande instans utan man har istället skickat en kopia av nämndens beslut till den sökande och därefter uppmanat den sökande att återta ansökan. Man har t.ex. angivit "För att ditt ärende ska kunna avslutas korrekt i vårt diarium, vill jag be dig att skriftligt återta din ansökan".

Han anser att SLU begår flera formella fel: man låter inte sakkunniga granska inkomna ansökningar om befordran, man påstår inte att det skulle vara "uppenbart obehövligt" med en sakkunniggranskning utan gör en egen sakkunnigprövning och kommer fram till att de sökande inte uppfyller kraven för befordran och man fattar inga formella beslut. SLU informerar också de sökande om att deras ansökningar inte

kommer att beviljas och uppmanar dem att formellt återta sina ansökningar så att ärendena kan "avföras" ur diariet. Genom att på detta sätt inte fatta något formellt beslut i ärendet fråntar man de sökande rätten att överklaga ett myndighetsbeslut. NN har som bilaga bifogat ett exempel på lärarförslagsnämndens protokoll och det mejl som sedermera skickats till den sökande med anledning av lärarförslagsnämndens förslag till beslut. Det finns enligt honom betydligt fler liknande fall.

Utredning

Sveriges lantbruksuniversitets yttrande

Anmälan har remitterats till SLU för yttrande. Universitetet har i sitt remissvar anfört bl.a. följande. VH-fakulteten fick under det andra halvåret 2010 in totalt 28 ansökningar om befordran till lektor och professor jämfört med första halvåret 2010 då det totalt inkom sex ansökningar. Under andra halvåret 2010 inkom således betydligt fler ansökningar om befordran än vanligt. Ett flertal ansökningar inkom under de sista dagarna 2010, precis innan reglerna om befordran i högskoleförordningens tidigare lydelse togs bort.

I de fall lärarförslagsnämnden vid VH-fakulteten, efter att noga ha granskat ansökningarna, kom fram till att det var klart att en sakkunniggranskning var uppenbart obehövlig, på grund av att den sökandes meriter enligt nämndens förmenande låg långt från vad som krävdes för befordran, har man meddelat den sökande ett förslag till beslut. I flera fall har nämnden inhämtat information från pedagogisk expertis innan man lämnat förslaget till beslut. En telefonkontakt har även förekommit mellan lärarförslagsnämndens ordförande och den sökande för att närmare utveckla varför en sakkunnigprövning inte skulle vara aktuell. Nämndens ordförande har även diskuterat med de sökande om att de är välkomna att skicka in en ny ansökan då de meriterat sig ytterligare och att det kan vara aktuellt att ta tillbaka den ansökan som skickades in före 31 december 2010 om de inte önskat att beslutsprocessen skulle slutföras. Dessa samtal går inte att se i de handlingar NN har skickat in till Högskoleverket.

SLU anser att de sökande har blivit informerade om vad det innebär att återta eller dra tillbaka sin ansökan. De har dock inte fått detaljerad information om sina rättigheter. I några fall kan en sökande ha gått med på att dra tillbaka sin ansökan utan att helt ha förstått innebörden av detta. Det har således funnits en risk att de sökandes rättssäkerhet har åsidosatts, då det framstår som troligt att vissa av dem kan ha trott att ett återtagande av ansökan var det enda sättet att agera. SLU kommer därför att erbjuda dem som sökte befordran vid VH-fakulteten under andra halvåret 2010, och som efter uppmaning/förfrågan har återtagit ansökan, att öppna ansökan på nytt. Därefter ska de aktuella personerna få ett slutligt beslut med överklagandehänvisning avseende sin ansökan om befordran till professor eller lektor. Detta erbjudande kommer SLU att ge till de sökande som inte redan har skickat in en ny ansökan om befordran eller redan har befordrats.

NN har beretts tillfälle att yttra sig över SLU:s yttrande, men har inte hörts av.

Högskoleverkets bedömning

Av punkten 7 av övergångsbestämmelserna till förordningen om ändring (2010:1064) i högskoleförordningen (1993:100) följer att de äldre bestämmelserna i 4 kap. 5-8 a, 11-13 a, 20-23 och 24 a § -28 § ska tillämpas i fråga om ärenden om befordran som har inkommit till högskolan men som inte har avslutats före den 1 januari 2011. Nu aktuella förfarande avser ärenden om befordran till anställning som lektor och professor inkomna till SLU före detta datum. Dessa ärenden skulle alltså prövas enligt högskoleförordningens bestämmelser i dess äldre lydelse. De hänvisningar till högskoleförordningen som härefter görs syftar således till dess äldre lydelse.

Av 4 kap. 11 § högskoleförordningen framgår att en lektor som är anställd tills vidare vid en högskola efter ansökan ska befordras till en anställning tills vidare som professor vid den högskolan, om lektorn har behörighet för en sådan anställning. Även en adjunkt som är anställd tills vidare ska enligt 4 kap. 13 § första stycket högskoleförordningen befordras till anställning som lektor vid den högskolan om adjunkten har behörighet för en sådan anställning.

Enligt 4 kap. 21 § första stycket samma förordning ska fakultetsnämnden eller motsvarande organ hämta in yttranden från minst två personer som är särskilt förtrodda med anställningens ämnesområde vid anställning av professorer och lektorer. Av 4 kap. 25 § samma förordning följer bl.a. att bestämmelsen i 4 kap. 21 § ska tillämpas vid ansökan om befordran enligt 4 kap. 11 § och 13 § första stycket. Yttranden enligt 4 kap. 21 § behöver dock inte hämtas in, om det är uppenbart obehövligt för en prövning av frågan om befordran ska ske eller inte. Av 4 kap. 28 § nämnda förordning följer att avslag på en ansökan om befordran till anställning som professor ska fattas av rektor. Beslutet får enligt samma bestämmelse inte delegeras. Ett beslut om avslag på en ansökan om befordran till anställning som lektor eller professor kunde enligt 12 kap. 2 § 2 högskoleförordningen (i dess lydelse före den 1 januari 2011) överklagas till Överklagandenämnden för högskolan.

Högskoleverket uppfattar SLU:s yttrande enligt följande. Det stämmer att ett flertal ärenden om befordran till lektor eller professor vid VH-fakulteten har hanterats på följande sätt. Lärarförslagsnämnden har bedömt att det varit uppenbart obehövligt att låta sakkunniga yttra sig. Nämnden har därefter enats om ett förslag till beslut om avslag som skickats till den sökande. Något formellt beslut om avslag på ansökan har inte fattats utan den sökande har fått besked om att han eller hon bör återkalla sin ansökan.

Högskoleverket konstaterar följande. De tillämpliga reglerna i högskoleförordningen innebär att vid prövning av ansökningar om befordran till lektor eller professor, ska yttrande inhämtas från sakkunniga om det inte är uppenbart obehövt. Om det beredande organet kommer fram till att ansökan bör avslås, ska ett avslagsbeslut fattas av rektor om ärendet gäller befordran till professor och av den befattningshavare eller det organ som lärosätets delegationsordning anger när det gäller befordran till lektor. Vid avslag ska en överklagandehänvisning lämnas så att den sökande kan överklaga beslutet till Överklagandenämnden för högskolan.

SLU har i sitt yttrande inte lämnat någon förklaring till fakultetens agerande. Högskoleverket kan dock inte tolka åtgärderna på annat sätt än att avsikten varit att undvika en överprövning av lärarförslagsnämndens bedömning att de aktuella sökande inte uppfyller kraven för befordran till professor eller lektor.

Det är ett mycket anmärkningsvärt agerande att i stället för att handlägga ärendena på sedvanligt sätt uppmana de sökande att återkalla sina ansökningar efter det att lärarförslagsnämndens förslag till beslut meddelats dem. Genom att de sökande följt uppmaningen har de förlorat sina möjligheter att få frågan prövad av Överklagandenämnden för högskolan. Denna nämnd kan göra en fullständig prövning av lärosätets ställningstaganden, inklusive bedömningen att det är uppenbart obehövt att inhämta yttranden från sakkunniga.

Sammantaget riktar Högskoleverket allvarig kritik mot SLU för dess agerande. Universitetet har i sitt yttrande till verket utlovat att kontakt ska tas med de sökande som återkallat sin ansökan med erbjudande om att öppna ärendena på nytt. Det ligger dock i farans riktning att sökande som fått lärarförslagsnämndens förslag till beslut och sedan återkallat sin ansökan, drar sig för att begära att ärendet ska öppnas på nytt. Om så är fallet är det Högskoleverkets förhoppning att verkets uttalanden i detta tillsynsärende kan leda till att fler begär att fullständiga prövningar ska göras av deras ansökningar.

Mot denna bakgrund anmodar Högskoleverket SLU att senast den 31 augusti 2012 redogöra för vilka ansökningar som återkallats efter uppmaning, vilka av de sökande som erbjudits öppnande av ärendena samt vilka som begärt att ärendena ska öppnas. Vilka slutliga beslut som fattats med anledning av eventuella öppnanden av ärenden ska också redovisas.

Beslut i ärendet har tagits av universitetskanslern Lars Haikola efter föredragning av verksjuristen Pontus Kyrk i närvaro av stabschefen Lennart Ståhle och chefsjuristen Christian Sjöstrand

Lars Haikola

Pontus Kyrk

Kopia till:
NN